

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 21-01-2013

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/373/21-01-2013

Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Η 1/2013

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 20η Δεκεμβρίου 2012 στο κατάστημά της, αποτελούμενη από τους Π. Χριστόφορο, Πρόεδρο, Λ. Κοτσαλή, ως εισηγητή, Α. Πράσσο, Α.Ι. Μεταζά, Δ. Μπριόλα και Γ. Πάντζιου, τακτικά μέλη. Η Αρχή συνεδρίασε προκειμένου να γνωμοδοτήσει, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 στοιχ. θ' του ν. 2472/1997, επί του τρόπου μεταγραφής σε λατινικούς χαρακτήρες του ονόματος των προσώπων στα διαβατήρια. Στη συνεδρίαση, χωρίς δικαίωμα ψήφου, παρέστησαν η Ε. Χατζηλιάση, νομικός ελεγκτής, ως βοηθός εισηγητή και η Γ. Παλαιολόγου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας, μετά από εντολή του Προέδρου.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έχει γίνει αποδέκτης προσφυγών ελλήνων πολιτών (25 προσφυγές/καταγγελίες και διαβίβαση δύο σχετικών υποθέσεων από το Συνήγορο του Πολίτη), οι οποίοι διαμαρτύρονται για τον τρόπο μεταγραφής του ονόματός τους σε λατινικούς χαρακτήρες στα υπό έκδοση / εκδοθέντα διαβατήριά τους. Ειδικότερα, διαμαρτύρονται γιατί ο τρόπος μεταγραφής του ονόματός τους κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ 743 διαφέρει από αυτόν με τον οποίο το όνομά τους έχει μεταγραφεί σε παλαιότερα ελληνικά ή αλλοδαπά δημόσια έγγραφα, με βάση τα οποία οι

προσφεύγοντες έχουν γίνει γνωστοί και επί ικανό χρονικό διάστημα εξατομικεύονται στο πλαίσιο των σχέσεων και συναλλαγών τους στην αλλοδαπή.

Η Αρχή με τη με αριθμ. πρωτοκόλλου Γ/ΕΞ/ 7618/27.11.2012 κλήση της κάλεσε τη Διεύθυνση Διαβατηρίων του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη να παραστεί στη συνεδρίασή της την Πέμπτη 6.12.2012 και ώρα 10.00 π.μ., στην έδρα της, προκειμένου να συζητηθούν οι ανωτέρω προσφυγές / καταγγελίες. Κατά τη συνεδρίαση της 6.12.2012 το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη παρέστη διά του Α, Διευθυντή της Διεύθυνσης Διαβατηρίων της Ελληνικής Αστυνομίας, και της Β, Τμηματάρχη του 2ου τμήματος της ίδιας υπηρεσίας.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού αναγνώστηκαν τα πρακτικά της 6.12.2012, άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγήτρια, η οποία μετά τη διατύπωση των απόψεών της αποχώρησε, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης, εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1. Η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει επί των διατάξεων που ρυθμίζουν τον τρόπο μεταγραφής σε λατινικούς χαρακτήρες του ονόματος των προσώπων στα διαβατήρια βάσει του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. θ' του ν. 2472/1997, το οποίο ορίζει ότι *«1. Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες : ... θ) Γνωμοδοτεί για κάθε ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».*

2. Το όνομα (κύριο όνομα και επώνυμο) αποτελεί βασικό στοιχείο της προσωπικότητας και εντάσσεται στο προστατευτικό πεδίο του ιδιωτικού βίου. Υπό το πρίσμα αυτό, το όνομα του προσώπου συνιστά δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. α' του ν. 2472/97. Κατά συνέπεια, οποιαδήποτε επεξεργασία του ονόματος, ως δεδομένου προσωπικού χαρακτήρα, υπόκειται στους περιορισμούς του άρθρου 4 παρ. 1 του νόμου αυτού. Ειδικότερα, η επεξεργασία αυτή πρέπει να μην αλλοιώνει τον τρόπο γλωσσικής εκφοράς του ονόματος, γιατί διαφορετικά το προσωπικό αυτό δεδομένο παύει να είναι ακριβές, όπως επιβάλλεται από το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. γ'. Η καταχώριση του ονόματος σε αρχείο διαβατηρίων υπόκειται στον

πιο πάνω περιορισμό. Η καταγραφή, συνεπώς, του ονόματος στην ελληνική αλλά και η μεταγραφή του σε λατινικούς χαρακτήρες πρέπει να είναι ακριβής, να αποδίδει δηλαδή ακριβώς το όνομα του υποκειμένου.

3. Το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος κατοχυρώνει το δικαίωμα της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας, στοιχείο της οποίας αποτελεί το ονοματεπώνυμο του ατόμου, όπως αμέσως παραπάνω αναφέρθηκε. Χάριν της προστασίας της προσωπικότητας, αλλά και για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας των συναλλαγών ο νομοθέτης μπορεί να ρυθμίζει τα της προσλήψεως και μεταβολής του ονοματεπωνύμου, καθιερώνοντας την αρχή της σταθερότητας και του αμεταβλήτου αυτού, προβλέποντας δε σχετικές εξαιρέσεις (πρβλ. ΣτΕ 2567/2002, 4473/1995 κ.ά.). Για την ταυτότητα του λόγου, ο νομοθέτης μπορεί να θέσει σταθερούς κανόνες μεταγραφής σε λατινικούς χαρακτήρες των ονοματεπωνύμων στα διαβατήρια και στα λοιπά έγγραφα, προβλέποντας όμως, χάριν κυρίως της προστασίας της προσωπικότητας του ενδιαφερομένου ατόμου, αποκλίσεις από τους κανόνες αυτούς (βλ. ΣτΕ 1189/2005, 1602/2005).

4. Με την απόφαση ΔΙΕΜ/Φ06.5/Α12167/28.9.1983 του Υπουργού Προεδρίας της Κυβερνήσεως (Β' 579), εκδοθείσα κατ' επίκληση, μεταξύ άλλων, του ν. 372/1976 περί Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛ.Ο.Τ.) και της ανάγκης «*υιοθέτησης από το δημόσιο τομέα πρότυπου μεταγραφής ελληνικού κειμένου σε λατινικό και αντιστρόφως*» για κάθε χρήση πλην της τηλεματικής ανταλλαγής δεδομένων, καθορίστηκε ότι για την μετατροπή ελληνικού κειμένου σε λατινικό και αντιστρόφως εφαρμόζεται το πρότυπο ΕΛΟΤ 743. Ο παραπάνω ν. 372/1976 (Α. 166) ορίζει, για τις ανάγκες της εφαρμογής του, την έννοια του προτύπου ως εξής: «*Πρότυπο (STANDARD, NORME): Το έγγραφο, στο οποίο περιλαμβάνονται, για γενική και επαναλαμβανόμενη χρήση, κανόνες, κατευθυντήριες γραμμές ή χαρακτηριστικά για δραστηριότητες ή τα αποτελέσματά τους και το οποίο έχει καταρτισθεί, μετά από συναίνεση, από έναν αναγνωρισμένο φορέα, προκειμένου να επιτευχθεί ο καλύτερος δυνατός βαθμός τάξης σε ένα δεδομένο πλαίσιο εφαρμογής ...*» (άρθρο 2 περ. 2, όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 9 παρ. 1 του ν. 2642/1998, Α. 216).

5. Ειδικά για τον τύπο και το περιεχόμενο ενδείξεων διαβατηρίου η με αριθμό 3021/22/10/6.7.2010 απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών,

Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης προβλέπει στο άρθρο 5 ότι: «Στο διαβατήριό αναγράφονται τα στοιχεία προσωπικής κατάστασης του κατόχου, ήτοι επώνυμο, όνομα, ιθαγένεια, ημερομηνία και τόπος γέννησης, φύλο και ύψος του κατόχου. Το επώνυμο και το όνομα αναγράφονται και με λατινικούς χαρακτήρες, με μεταγραφή σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛ.Ο.Τ. 743, που καθορίζεται από την υπ' αριθμ. ΔΙΕΜ Φ.06.5/Α 12167/28-9-1983 απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης (Β'- 579). Τα ανωτέρω στοιχεία αναγράφονται με λατινικούς χαρακτήρες κατά παρέκκλιση του προτύπου αυτού, ύστερα από αίτημα του ενδιαφερομένου, με βάση τη διαφορετική εγγραφή που υφίσταται σε δημόσιο έγγραφο ημεδαπής ή αλλοδαπής αρχής το οποίο υποχρεούται να επιδείξει. Φωτοαντίγραφο του εγγράφου αυτού τηρείται μαζί με τα υπόλοιπα δικαιολογητικά».

6. Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι απόκλιση από τους κανόνες μεταγραφής του ονοματεπωνύμου σε λατινικούς χαρακτήρες σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ 743 στα υπό έκδοση διαβατήρια δικαιολογείται μετά από αίτημα του ενδιαφερομένου προσώπου, όταν αυτό στηρίζεται σε διαφορετική εγγραφή που υφίσταται σε δημόσιο έγγραφο ημεδαπής ή αλλοδαπής αρχής (πρβλ. ΣτΕ 1189/2005, 1602/2005, οι οποίες εκδόθηκαν πριν τη θέση σε ισχύ της προαναφερόμενης κοινής υπουργικής απόφασης και κατά τις οποίες «απόκλιση δικαιολογείται και όταν υποβάλει αίτημα εκδόσεως νέου διαβατηρίου πρόσωπο, το οποίο έχει γίνει γνωστό και επί ικανό χρονικό διάστημα εξατομικεύεται, στο πλαίσιο των σχέσεων και συναλλαγών του στην αλλοδαπή, με ονοματεπώνυμο μεταγεγραμμένο στο διαβατήριό του σε λατινικούς χαρακτήρες με τρόπο διαφορετικό από αυτόν που επιβάλλουν οι ισχύοντες κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος σχετικοί κανόνες και το οποίο (πρόσωπο) ζητεί την διατήρηση στο νέο του διαβατήριό του αρχικού τρόπου μεταγραφής σε λατινικούς χαρακτήρες του ονοματεπωνύμου του»).

7. Διπλή αναγραφή του ονόματος, δηλαδή τόσο κατά το πρότυπο ΕΛΟΤ 743 όσο και κατά τον τρόπο μεταγραφής σε παλαιότερο δημόσιο έγγραφο με την προσθήκη ανάμεσα στους δύο τρόπους γραφής του αγγλικού διαζευκτικού όρου «OR», στην οποία κατέληξε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους με τη με αριθμό 4/2011 γνωμοδότησή του (διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του ΝΣΚ www.nsk.gov.gr) για λόγους αποτελεσματικότερης διασφάλισης της δημόσιας τάξης και ασφάλειας, μέσω της δυνατότητας πληρέστερου

ελέγχου της έκνομης συμπεριφοράς πολιτών, μπορεί να γίνει δεκτή μόνο στην περίπτωση που η διπλή αναγραφή στη μηχανικώς αναγνώσιμη ζώνη του διαβατηρίου είναι τεχνικά δυνατή.

8. Επιπλέον, στην περίπτωση μεταγραφής στα λατινικά ονόματος αλλοδαπής προέλευσης θα πρέπει να ακολουθείται αποκλειστικά η εγγραφή που υφίσταται στο αλλοδαπό δημόσιο έγγραφο, που προσκομίζει το ενδιαφερόμενο πρόσωπο, καθώς σε αυτήν την περίπτωση δεν πρόκειται για μεταγραφή του ονόματος σε λατινικούς χαρακτήρες αλλά ουσιαστικά για καταγραφή αυτού.

9. Ειδικά για τους ανηλίκους πρέπει να σημειωθεί επιπλέον ότι το αίτημα για μεταγραφή του ονοματεπωνύμου του σε λατινικούς χαρακτήρες κατά παρέκκλιση του προτύπου ΕΛΟΤ 743 μπορεί να στηρίζεται όχι μόνο δημόσια έγγραφα που αφορούν τον ίδιο τον ανήλικο αλλά και σε δημόσια έγγραφα που αφορούν τους γονείς του. Και τούτο καθώς αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή θα παραβίαζε ενδεχομένως το άρθρο 8 παρ. 1 της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα του Παιδιού που κυρώθηκε με το ν. 2101/1992, το οποίο ορίζει ότι *«Τα συμβαλλόμενα κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για διατήρηση της ταυτότητάς του, συμπεριλαμβανομένων της ιθαγένειάς του, του ονόματός του και των οικογενειακών σχέσεων του, όπως αυτά αναγνωρίζονται από το νόμο, χωρίς παράνομη ανάμιξη»*.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Π. Χριστόφορος

Γ. Παλαιολόγου